

ÎNCHEIERE

17 august 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Iuliana Oprea
Mariana Pitic

examinînd, fără înștiințarea participanților la proces, chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Nartea Aurelia,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Municipale „Elat” Societate pe Acțiuni împotriva Nadejdei Gherasimovici, Țurcan Vladimir, Metei Ecaterina, Șarova Galina, Palade Iurie, Coroleva Galina, Nartea Aurelia, Racu Vladimir, Racu Maria, Țvigun Larisa și Alecseenco Natalia cu privire la constatarea nulității absolute a contractelor de împrumut și cererile reconvenționale ale Nataliei Alexeenco, Țvigun Larisa și Nartea Aurelia cu privire la încasarea datoriilor și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2015, prin care a fost admis apelul declarat de către Nartea Aurelia, casată hotărîrea Judecătoriei Botanica din 18 iunie 2014 în parte și emisă o nouă hotărîre în această parte,

c o n s t a t ă

La 19 septembrie 2013, ÎM „Elat” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nadejdei Gherasimovici, Țurcan Vladimir, Metei Ecaterina, Șarova Galina, Palade Iurie, Coroleva Galina, Nartea Aurelia, Racu Vladimir, Racu Maria, Țvigun Larisa și Alecseenco Natalia cu privire la constatarea nulității absolute a contractelor de împrumut.

În motivarea acțiunii reclamantul ÎM „Elat” SA a indicat că, la 30 iulie 2012 au intervenit schimbări în rîndul acționarilor și în componența organelor de conducere a ÎM „Elat” SA. Ulterior, în adresa ÎM „Elat” SA au parvenit mai multe reclamații pe faptul rambursării unor pretinse datorii conform unor copii de contracte de împrumut bănesc de la următoarele persoane: Gherasimovici Nadejda potrivit contractului de împrumut a sumei de 18 000 dolari, încheiat la 01 ianuarie 2011; Șarova Galina potrivit contractului de împrumut a sumei de 13 000 euro și 1000 dolari, încheiat la 25 decembrie 2011; Coroleva Galina potrivit contractului de împrumut a sumei de 10 000 dolari și 2 500 euro încheiat la 04 noiembrie 2011; Palade Iurie potrivit contractului de împrumut a sumei de 35 000 euro,

încheiat la 20 august 2010; Racu Vladimir și Racu Maria potrivit contractului de împrumut a sumei de 70 000 euro și 23 000 dolari, încheiat la 10 decembrie 2009; Nartea Aurelia potrivit contractului de împrumut a sumei de 37 000 euro, încheiat la 27 septembrie 2011; Metei Ecaterina și Țurcan Vladimir potrivit contractelor de împrumut a sumei de 480 000 euro și 450 000 dolari încheiate la 26 iulie 2010 și 20 iulie 2010; Țvigun Larisa și Alekseenco Natalia potrivit contractelor de împrumut a sumei de 30 000 euro și 25 000 dolari încheiate la 19 octombrie 2010. Toate aceste contracte au un conținut identic, administrația actuală nu le recunoaște și le consideră nule.

Susține că în urma verificării minuțioase a tuturor actelor contabile, precum și a registrelor de înregistrare a contractelor, ÎM „Elat” SA a constatat, că astfel de contracte nu au existat. Mai mult ca atât, au fost verificate și conturile bancare ale întreprinderii și nu au fost înregistrate careva încasări pe contul întreprinderii de la persoanele fizice a sumelor indicate în contractele sus menționate. Un alt argument este lipsa ordinului de încasare, ce ar putea confirma transmiterea mijloacelor bănești de către împrumutător (pîrît) în proprietatea împrumutatului (reclamant).

Consideră reclamantul că pîrîții au prezentat ÎM „Elat” SA doar un act juridic – contractul de împrumut, nu și dovada executării obligației de acordare a împrumutului. Contractele date nu au fost încheiate din numele ÎM „Elat” SA, ci semnate de către Leonid Volneanshii, căruia conform Statutului societății pe acțiuni, precum și Legii cu privire la societățile pe acțiuni nu i se permitea semnarea unor asemenea acte din numele Societății fără acordul Adunării Generale sau a Consiliului Societății. La fel, se menționează faptul că conform procesului-verbal al Adunării Generale a ÎM „Elat” SA, din 04 decembrie 2006, director general al întreprinderii a fost desemnat și ales Alexandru Bîstrițchi, deci Leonid Volneanshii nu a avut nici o împuternicire legală de a semna din numele companiei.

Mai invocă ÎM „Elat” SA că la 02 decembrie 2012 a fost convocată ședința Consiliului ÎM „Elat” SA la care s-a luat decizia ca Serviciul contabilitate și Secția juridică să stabilească prejudiciul cauzat societății și să înainteze la Procuratura Anticorupției o plîngere în vederea recunoașterii sale în calitate de parte vătămată în cadrul cauzei penale pornită pe faptul însușirii mijloacelor bănești în proporții deosebit de mari de către Leonid Volneanshii cu scop de însușire prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor ÎM „Elat” SA.

Cere ÎM „Elat” SA constatarea nulității absolute a contractelor de împrumut încheiate între ÎM „Elat” SA și Nadejda Gherasimovici, Țurcan Vladimir, Metei Ecaterina, Șarova Galina, Palade Iurie, Coroleva Galina, Nartea Aurelia, Racu Vladimir, Racu Maria, Țvigun Larisa și Alekseenco Natalia.

La data de 22 decembrie 2013, Alexeenco Natalia și Țvigun Larisa au depus cerere reconvențională solicitînd încasarea datoriei contractuale în sumă de 30 000 euro în beneficiul Nataliei Alexeenco și sumei de 25000 dolari în beneficiul Larisei Țvigun și respingerea acțiunii ÎM „Elat” SA cu privire la constatarea nulității absolute a contractului de împrumut din 19 noiembrie 2010.

În motivarea acțiunii reconvenționale a invocat că în baza contractului de împrumut din 19 noiembrie 2010, Alexeenco Natalia și Țvigun Larisa au acordat ÎM „Elat” SA, în persoana lui Volneanshii Leonid suma de 30 000 euro și respectiv 25 000 dolari pe un termen de 12 luni.

Menționează că, cu toate că termenul împrumutului a expirat, ÎM „Elat” SA nu a restituit sumele împrumutate nici pînă la momentul de față. Iar cu referire la cererea de chemare în judecată depusă de ÎM „Elat” SA, invocă că prin acțiunile sale de negare a faptului împrumutului, ÎM „Elat” SA încearcă să se eschiveze de la onorarea obligațiilor contractuale, prejudiciind în felul respectiv drepturile patrimoniale ale Nataliei Alecseenco și Larisei Țvigun. Argumentul ÎM „Elat” SA privind lipsa împuternicirilor lui Leonid Volneanschii de semnare a contractului de împrumut, urmează a fi respins. Atît Natalia Alecseenco cît și Larisa Țvigun semnînd contractul de împrumut și transmițînd banii, au avut deplina convingere că anume această persoană este cea împuternicită de a semna contractul din numele întreprinderii. Din aceste considerente, Alexeenco Natalia și Țvigun Larisa solicită încasarea datoriei contractuale.

La 19 mai 2014 și Nartea Aurelia a depus acțiune reconvențională, solicitînd restituirea împrumutului în mărime de 30 000 euro și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, Nartea Aurelia invocă că pe parcursul anilor 2005-2010 fiind plecată peste hotare a acumulat o sumă bănească de 30 000 euro pe care i-a dat cu împrumut întreprinderii ÎM „Elat” SA dorind să își majoreze economiile, deoarece a auzit că ÎM „Elat” SA ia cu împrumut bani și achită dobînzii destul de avantajoase. Astfel, la 28 ianuarie 2010 a încheiat contract prin care s-a obligat să transmită cu împrumut suma de 30 000 euro către ÎM „Elat” SA, iar împrumutatul la rîndul său s-a obligat să returneze suma în termen de un an.

Prin hotărîrea Judecătorei Botanica din 18 iunie 2014, acțiunea inițială a fost admisă parțial. S-a constatat nulitatea absolută a contractului de împrumut din 19 noiembrie 2010 încheiat între Natalia Alexeenco, Larisa Țvigun, ÎM „Elat” SA și Leonid Volneanschii a sumei de 30 000 euro și 25 000 dolari, în partea ce ține de participarea ÎM „Elat” SA la semnarea contractului dat. S-a constatat nulitatea absolută a contractului de împrumut din 04 noiembrie 2010 încheiat între Galina Coroleva, ÎM „Elat” SA și Leonid Volneanschii a sumei de 10 000 dolari și 2500 euro în partea ce ține de participarea ÎM „Elat” SA la semnarea contractului dat. S-a constatat nulitatea absolută a contractului de împrumut din 10 februarie 2009 încheiat între Vladimir Racu, Maria Racu, ÎM „Elat” SA și Leonid Volneanschii a sumei de 70 000 euro și 23 000 dolari în partea ce ține de participarea ÎM „Elat” SA la semnarea contractului dat. S-a constatat nulitatea absolută a contractului de împrumut din 20 iulie 2010 încheiat între Vladimir Țurcan, ÎM „Elat” SA și Leonid Volneanschii a sumei de 450 000 dolari și 200 000 euro în partea ce ține de participarea ÎM „Elat” SA la semnarea contractului dat. S-a constatat nulitatea absolută a contractului de împrumut din 26 iulie 2010 încheiat între Ecaterina Metei, ÎM „Elat” SA și Leonid Volneanschii a sumei de 280 000 euro în partea ce ține de participarea ÎM „Elat” SA la semnarea contractului dat. S-a constatat nulitatea absolută a contractului de împrumut din 25 decembrie 2010 încheiat între Galina Șarova, ÎM „Elat” SA și Leonid Volneanschii a sumei de 13 000 euro și 1000 dolari în partea ce ține de participarea ÎM „Elat” SA la semnarea contractului dat. S-a constatat nulitatea absolută a contractului de împrumut din 20 august 2010 încheiat între Iurie Palade, ÎM „Elat” SA și Leonid Volneanschii a sumei de 35 000 euro în partea ce ține de participarea ÎM „Elat” SA la semnarea contractului dat. S-a constatat nulitatea absolută a contractului de împrumut din 28 ianuarie 2010 încheiat între Aurelia Nartea, ÎM „Elat” SA și Leonid Volneanschii a sumei de 30 000 euro în partea ce ține de participarea ÎM „Elat” SA la semnarea contractului dat. S-a constatat

nulitatea absolută a contractului de împrumut din 01 ianuarie 2011 încheiat între Nadejda Gherasimovici, ÎM „Elat” SA și Leonid Volneanschii a sumei de 18 000 dolari în partea ce ține de participarea ÎM „Elat” SA la semnarea contractului dat. În rest pretențiile înaintate de ÎM „Elat” SA și acțiunile reconvenționale ale Nataliei Aleexenco, Larisa Țvigun și Aurelia Nartea către ÎM „Elat” SA cu privire la încasarea datoriei s-au respins ca neîntemeiate. S-a compensat de la Gherasimovici Nadejda, Țurcan Vladimir, Metei Ecaterina, Șarova Galina, Palade Iurie, Coroleva Galina, Nartea Aurelia, Racu Vladimir, Racu Maria, Țvigun Larisa și Alecseenco Natalia în beneficiul ÎM „Elat” SA taxa de stat în mărime de 3000 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2015, a fost admis apelul declarat de către Aurelia Nartea și casată hotărîrea Judecătorei Botanica din 18 iunie 2014 în partea declarării nulității contractului de împrumut din 28 ianuarie 2010 încheiat între Nartea Aurelia, ÎM „Elat” SA și Leonid Volneanschii a sumei de 30 000 euro în partea ce ține de participarea ÎM „Elat” SA și emisă în această parte o hotărîre nouă prin care se recunoaște nul contractul de împrumut din 27 septembrie 2011 încheiat între Aurelia Nartea, ÎM „Elat” SA și Leonid Volneanschii a sumei de 37 000 euro în partea ce ține de ÎM „Elat” SA în tranzacția dată. În rest hotărîrea primei instanțe se menține.

La 02 martie 2016, Nartea Aurelia a depus recurs nemotivat împotriva deciziei instanței de apel, cerînd admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2015, hotărîrii Judecătorei Botanica din 18 iunie 2015 și scutirea de plata taxei de stat. Indică că argumentele recursului vor fi indicate imediat ce va lua cunoștință cu decizia integrală.

La 15 martie 2016, Nartea Aurelia a depus recurs suplimentar împotriva deciziei instanței de apel, menținînd aceleași solicitări indicate în recursul nemotivat.

În motivarea recursului Nartea Aurelia a invocat ilegalitatea și netemeinicia hotărîrilor instanțelor de judecată ierarhic inferioare cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Consideră recurenta că instanța de apel a depășit limitele examinării apelului, în lipsa unui apel declarat de către ÎM „Elat” SA a casat parțial hotărîrea primei instanțe și a pronunțat o nouă hotărîre în parte, declarînd nul contractul de împrumut din 27 septembrie 2011 încheiat între Nartea Aurelia și Leonid Volneanschii.

Un alt argument al recurente este că instanța de apel eronat a aplicat normele prevăzute de art. 227 și 233 CC prin nerespectarea termenului de prescripție în vederea declarării nulității contractului din 27 septembrie 2011 încheiat între Nartea Aurelia și ÎM „Elat” SA.

Declară Nartea Aurelia că instanța de apel eronat a aplicat art. 83 alin. (1) al Legii privind Societățile pe Acțiuni care prevede că de competența Consiliului societății este aprobarea tranzacțiilor de proporții, întrucît suma împrumutului în baza contractului care constituie obiectul litigiului este mult mai mică decît capitalul social al ÎM „Elat” SA.

Mai invocă recurenta că ÎM „Elat” SA a acționat-o în judecată în lipsa împuternicirilor legale, astfel fiind reprezentată de Rogulschi Stanislav, care era o persoană neîmputernicită.

Indică recurenta că instanța de apel nu a aplicat legea care urma a fi aplicată și anume art. 1403 CC care prevede obligația ÎM „Elat” SA de a răspunde pentru acțiunile reprezentantului său, Volneanschii Leonid.

La 17 mai 2016, în adresa intimătei ÎM „Elat” SA a fost expediată copia recursului declarat de către Nartea Aurelia cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 05 iulie 2016, ÎM „Elat” SA a depus referință, solicitînd respingerea recursului declarat de către Nartea Aurelia și menținerea hotărîrii Judecătoria Botanica din 18 iunie 2014 și deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2015, pe care le consideră legale și întemeiate.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Nartea Aurelia este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. b) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

Conform art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei relevă cu certitudine că reprezentantul recurentei, avocatul Andrian Sorocean a participat la examinarea pricinii în ordine de apel, neprezentîndu-se doar la pronunțarea deciziei, fiind legal citat (f.d. 36, Vol. II), iar copia deciziei redactate a Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2015 a fost expediată acestuia la 12 octombrie 2015, la adresa indicată în cererea de apel din 12 februarie 2015, și anume: mun. Chișinău, bd. Șt. cel Mare și Sfînt 65, of. 806.

La 24 februarie 2016, reprezentantul recurentei Andrian Sorocean a depus o cerere la Judecătoria Botanica mun. Chișinău prin care solicită copia deciziei Curții de Apel Chișinău, motivînd că nu a recepționat-o.

Însă, abia la 02 martie 2016, peste termenul prevăzut de art. 434 CPC, avocatul Andrian Sorocean în interesele Aureliei Nartea a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, invocînd că decizia recurată nu a fost expediată în adresa dînsului, nici de către Curtea de Apel, nici de către Judecătoria Botanica la solicitarea sa din 24 februarie 2016.

Instanța de recurs reține că în cererea de recurs reprezentantul recurentei, avocatul Andrian Sorocean nu a indicat nici un argument din care cauză s-a adresat Judecătoria Botanica privind eliberarea copiei deciziei redactate a Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2015, tocmai la 24 februarie 2016.

De asemenea, neîntemeiată este și declarația reprezentantului recurentei Andrian Sorocean precum că nu i-a fost comunicată decizia Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2015, deoarece potrivit scrisorii de însoțire nr. 7596 din 12 octombrie 2015 (f.d. 48), încheierea recurată a fost expediată reprezentantului recurentei-apelantei. Deși materialele pricinii nu conțin avizul de recepție a deciziei din 22 septembrie 2015, recurenta Aurelia Nartea, cît și reprezentantul acesteia, Andrian Sorocean, fiind legal înștiințați despre ședința instanței de apel din 22 septembrie 2015, trebuiau să depună diligența necesară de a se informa la ce etapă de examinare se află cererea de apel și după caz să facă cunoștință cu decizia recurată.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) CPC, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Prin urmare, în speță, termenul de declarare a recursului a început să curgă din data de 13 octombrie 2015, ziua imediat următoare datei comunicării deciziei contestate, ultima zi de depunere a cererii de recurs fiind 14 decembrie 2015, având în vedere că 13 decembrie 2015 era zi de duminică.

Însă, prezentul recurs a fost declarat abia la 02 martie 2016 cu omiterea evidentă a termenului legal prevăzut de art. 434 CPC.

Deci, se atestă cu certitudine că prezentul recurs a fost depus de către Nartea Aurelia în afara termenului prevăzut de lege, acesta fiind unul de decădere și nesusceptibil restabilirii, ceea ce condiționează declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Alte argumente invocate în recursul declarat de către Nartea Aurelia nu au relevanță, deoarece nu justifică în nici un mod omiterea termenului de depunere a cererii de recurs și urmează a fi respinse.

Se reiterează că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea standardelor înserate în Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată, chiar și cu o singură zi, a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanțele de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Ponomaryov contra Ucrainei din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recurentul a depus cererea de recurs cu omiterea evidentă a termenului de declarare a recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că în temeiul art. 433 lit. b) CPC, recursul Aureliei Nartea urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 431 alin. alin. (1) și (2), art. 433 lit. b), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Nartea Aurelia se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iuliana Oprea

Mariana Pitic